

VVD-commentaar op Jaarverslag Nederlandse Bank

De VVD-fractie is het in grote lijnen eens met de analyse van de president van de Nederlandse Bank, dr. W. Duisenberg, zoals verwoord in het Jaarverslag van de Nederlandse Bank 1984.

Voor een bestedingsimpuls in onze economie ontbreekt de financiële ruimte. Het zal zonder zo'n bestedingsimpuls nog een hele klus zijn om het financieringstekort van de gehele overheid naar 7,5% NI in 1986 te brengen.

De mogelijkheid van een revaluatie van de gulden wijst de VVD-fractie vierkant af. Het zou een verslechtering geven van de concurrentiepositie van onze exporterende bedrijven, die juist zorgen voor economische groei en voor uitbreidingsinvesteringen.

Met de US\$ in een dalende beweging ligt het bovendien niet voor de hand de gulden te revalueren.

Het benutten van een deel van lastenverlichting voor het bedrijfsleven in 1986 (motie Van Iersel/De Korte) is daarentegen een goede - zij het in reikwijdte beperkte - optie.

(Voor nadere informatie: dr. R.W. de Korte, tel.: 070-614911, tst. 2650.)

Gemeentelijke herindeling

De behandeling in de Tweede Kamer van de notitie van Minister Koos Rietkerk is op dinsdag 23 april 1985 afgerond met de stemmingen over de notities, die tijdens de Uitgebreide Commissie Vergadering van 11 maart j.l. zijn ingediend. (Zie VVD-Expresse 15 maart 1985, nummer 72.)

De CDA-woordvoerder Mateman had in twee moties zijn verzoek aan de regering neergelegd om nadere voorstellen te doen met betrekking tot eventueel vastleggen van een kwantitatieve ondergrens bij het herindelingsbeleid en om het herindelingsbeleid te richten op een functionele benadering van knelpunten.

De woordvoerder van D'66, mevrouw Wessel-Tuinstra vroeg in een motie om bestuurskundig onderzoek bij ieder herindelingsvoorstel.

De woordvoerder van de PPR Lankhorst vroeg in zijn motie het aantal herindelingsvoorstellen in de eerstkomende jaren drastisch te beperken. Het SGP-lid Van Rossum verzocht in zijn motie de regering de coördinatie tussen de Rijksdiensten en de overheveling van bevoegdheden van gedeconcentreerde Rijksdiensten naar lagere publiekrechtelijke lichamen te bespoedigen en daaraan voorrang te verlenen boven herindelingsplannen. De woordvoerder van de RPF Leerling tenslotte liet een eerder ingediende, maar toen aangehouden motie alsnog in stemming brengen, waarin gevraagd werd om grote souplesse ten aanzien van het criterium van het inwonertal.

De VVD-fractie heeft tegen alle moties gestemd. Nu ook de fractie van de PvdA geen van de moties heeft gesteund, zijn ze alle verworpen.

In een uitvoerige stemverklaring heeft de VVD-woordvoerder Lauxterman het stemgedrag van de fractie toegelicht. Hij betoogde, dat de VVD-fractie heeft ingestemd met de opvatting van de Minister, dat het getalscriterium geen andere functie heeft dan te zijn een **ijkpunt**, een **richtgetal** en een criterium naast een aantal andere, in de notitie genoemde, criteria.

Mèt de Minister had de fractie dan ook geen behoefte aan het vastleggen van een absolute ondergrens. De VVD-woordvoerder herinnerde eraan, dat de VVD-fractie het voorstel in de Raad voor het Binnenlands Bestuur om een absolute ondergrens te hanteren tijdens de Uitgebreide Commissie Vergadering al had afgewezen. De VVD stemde derhalve tegen de motie Mateman, waarin toch weer de absolute ondergrens van stal werd gehaald.

Hetzelfde lot was de tweede motie Mateman beschooren (knelpunten-aanpak). In de Uitgebreide Commissie Vergadering was namens de VVD-fractie betoogd, dat het weliswaar logisch klinkt als van de overheid gevraagd wordt knelpunten aan te pakken, maar dat bij het herindelingsbeleid een knelpunten-aanpak **niet** zo logisch is. Juist de ingewikkeldheid van gemeentelijke herindelingen is een motief om de zaken toch in hun onderlinge samenhang en dus systematisch aan te pakken. De bestuurlijke problemen in een heel gebied worden daardoor zo goed mogelijk in hun onderlinge samenhang bezien. Een pure knelpuntenaanpak werkt daarbij probleemverhullend en leidt tot de noodzaak van voortdurende correcties op correcties.

De gemeentewettelijke herindelingsprocedure is een zorgvuldige, ook in de praktische aanpak door de onderscheiden Colleges van Gedeputeerde Staten. De Minister is voorts voornemens, de procedure in overleg met het Interprovinciaal Overleg nog te verbeteren (zie: VVD-Expresse 15 maart 1985, nummer 72).

De VVD-fractie ziet dan ook niet in, wat een door D'66 gevraagd bestuurskundig onderzoek bij iedere herindeling aan meetwaarde zou kunnen opleveren, zodat zij zich ook keerde tegen de desbetreffende motie.

Met de overwegingen en een gedeelte van het dictum van de motie Van Rossum stemde de VVD-fractie van harte in, nu deze geheel aansloten aan onze wensen ten aanzien van de zogenaamde „grote operaties". Niettemin zag de VVD-fractie zich genoodzaakt tegen de motie te stemmen: het venijn zit namelijk in de staart, het tweede deel van het dictum, waarin in feite werd gevraagd het gemeentelijk herindelingsbeleid op een zacht pitje te zetten.

De VVD-woordvoerder merkte in zijn stemverklaring op, dat het niet gaat om óf - óf (óf decentraliseren, óf herindelen), maar om: èn - èn. Als alles afhankelijk wordt gesteld van alles, gebeurt er in feite niets.

De koppeling, die de PPR-fractie in haar motie legde tussen de uitvoering van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en het herindelingsbeleid – waarbij het herindelingsbeleid sterk zou moeten worden teruggedrongen – was tijdens de Uitgebreide Commissie Vergadering door de VVD-fractie al verworpen. Gemeenschappelijke Regelingen dienen principieel geen alternatief te zijn voor herindelings. Ze dienen in **vrijwilligheid** te worden aangegaan door **autonome gemeenten**. De motie Lankhorst kon dan ook niet door de VVD worden gesteund.

De laatste motie, de motie Leerling – waarin gevraagd werd om souplesse bij het hanteren van het getalscriterium – werd door de VVD-fractie overbodig geacht: in de praktijk is er voortdurend sprake van souplesse. De VVD-fractie heeft geen behoefte aan overbodige Kameruitspraken en stemde derhalve tegen de motie Leerling.

De conclusie is, dat de notitie Rietkerk door de meerderheid van de Tweede Kamer is aanvaard als uitgangspunt voor het te voeren herindelingsbeleid.

Voor de VVD-fractie is daarbij het leidend beginsel, dat de gemeente in onze bestuurlijke organisatie versterkt wordt en haar centrale plaats daarin kan behouden.

(Voor nadere informatie: mr. Th. M. Lauxterman, tel.: 070-614911, tst. 2035.)

UCV Jeugdbeleid

De Nota Jeugdbeleid bevat een samenvattend overzicht van wat er op dit moment aan beleid is: kinderopvang, onderwijsvoorrangsbeleid, huisvesting, jeugdhulpverlening en sport, met uitwerking naar een beperkt aantal beleidsterreinen. Uitgangspunten zijn onder andere:

- gelijkwaardigheid van jeugdigen ten opzichte van volwassenen, en
- groei naar zelfstandigheid als een proces van participeren en integreren in de samenleving.

De volgende punten bracht de VVD naar voren:

- Wij missen in de Nota een **beleidsplan** voor de komende jaren waarin de prioriteiten voor de korte en lange termijn aangegeven worden én waarin nagegaan wordt in hoeverre de verschillende overheden, gezien de wens tot zoveel mogelijk decentraliseren, een bijdrage kunnen leveren aan de groei naar zelfstandigheid en emancipatie.
- **Wet en regelgeving**
In de Nota wordt vooruitgelopen op wetgeving die nog komen moet: de welzijnswet, de zorgwet (WGM) en de eventuele wet op de Jeugdhulpverlening.
Van de noodzaak wat betreft deze laatste zijn wij nog niet overtuigd, gezien ons streven naar zoveel mogelijk dereguleren en decentraliseren.
- **Politieke en jongerenorganisaties**
Deze zijn naar de mening van de VVD van groot belang voor de democratie; hun werk en positie moeten snel worden geëvalueerd.
- **De jeugdwerkloosheid**
De maatregelen van deze regering sluiten in grote lijnen aan bij het Jeugdwerkplan van de VVD-fractie; onder andere een sterk accent leggen op het verdubbelen van het leerlingstelsel en het oplossen van de knelpunten in de sfeer van arbeidsvoorwaarden. Over dit laatste is een wetsvoorstel aan de Kamer gepresenteerd.
Wij constateren wel dat bij het leerlingstelsel minder

meisjes aan bod komen. Wij vinden dan ook dat meisjes meer voorlichting gegeven zou moeten worden over hetgeen het leerlingstelsel te bieden heeft en dat de positie van meisjes bij het Kort Middelbaar Beroepsonderwijs (KMBO) meer accent moet hebben.

Uit een onderzoek blijkt dat scholieren nauwelijks in staat zijn sollicitatiebrieven te schrijven (slechts 36% van de leerlingen geeft alle informatie waarom in de advertentie gevraagd wordt).

Wij hebben de Minister gevraagd naar:

- a. stimulerende maatregelen binnen het onderwijspakket, en
- b. om een deel van de subsidies welzijnswerk en jongeren centra hieraan te besteden.

● **Drugsbeleid**

Wij zijn het niet eens met de hogere prioriteit van financiering van drugshulpverlening voor jongeren die niet ook de mogelijkheid van afkicken biedt en de ouders bij de hulpverlening betreft. Bovendien wordt aan preventie en voorlichting naar onze mening volstrekt onvoldoende aandacht geschonken. Wij hebben daarover voorstellen gedaan.

- Gelet op de criminaliteitsbestrijding hebben wij ook gevraagd waaruit blijkt dat iets aan het **(voetbal)vandalisme** wordt gedaan.

● Wij hebben gevraagd naar de stand van zaken met betrekking tot het **Internationaal Jongerenjaar**, gezien de teleurstellende berichten van de Werkgroep Internationaal Jongerenjaar over de betrokkenheid van de regering hierbij.

- In het algemeen wordt bepleit om de jeugdfase tot 18 jaar te laten lopen. De regering kiest voor een aparte behandeling tot 25 jaar en concentreert het beleid op de leeftijdsgroep van 16 en 17 jarigen. Basisschoolkinderen en jonge tieners komen daardoor op het tweede plan. Uitgerekend deze groep leent zich uitstekend voor een effectief én preventief jeugdbeleid.
Juist het element preventie is niet in de Nota terug te vinden.

(Voor nadere informatie: mevr. A. M. Lucassen-Stauttener, tel.: 070-614911, tst. 2388.)

Tijdelijke voorziening wettelijk minimumloon

Bovengenoemde tijdelijke wettelijke maatregel wordt voorgesteld in het kader van het derde spoor van het regeringsbeleid. Dit onderdeel richt zich op de herverdeling van werk in het algemeen en de bestrijding van de jeugdwerkloosheid in het bijzonder. Daar gaat het hier dan ook met name om. Het is namelijk het oogmerk van dit wetsontwerp de bepalingen van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag buiten werking te stellen door het treffen van voorzieningen voor loonafspraken uit overeenkomsten, waarbij sprake is van een combinatie van werk en onder-richt.

De inhoud van het wetsontwerp komt er in het kort op neer, dat ten eerste op de betreffende arbeidsverhoudingen bepalingen van een CAO van toepassing dienen te zijn; dat op de tweede plaats deze bepalingen een bijzondere beloningsregeling dienen te bevatten en dat op de derde plaats er sprake moet zijn van een schriftelijk vastgelegd en in de betreffende CAO vermeld leerplan of praktijkervaringsplan.

Naar aanleiding hiervan luiden de standpunten van de VVD als volgt:

1. De VVD is het met het wetsvoorstel eens en staat er positief tegenover;
2. Wel vraagt zij zich af of de gestelde eis met betrekking tot een CAO wel de enige mogelijkheid mag zijn. Ook buiten de sfeer van de CAO kan veel worden gedaan en wordt ook veel gedaan; denk aan de jeugdwerkplannen en de mogelijkheden in het kader van de secundaire arbeidsvoorwaarden detailhandel, voor de jeugd;
3. De VVD pleit voor het opnemen van een bepaling voor ontheffing van het vereiste van de aanwezigheid van CAO-bepalingen. Zulk een ontheffing biedt voldoende waarborgen tegen minder gewenst gebruik, terwijl de vele initiatieven niet worden gefrustreerd;
4. De VVD vraagt de bewindsman ook andere mogelijkheden te onderzoeken met betrekking tot dit onderwerp, waarbij een positieve bijdrage van de georganiseerde werknemers op prijs wordt gesteld;
5. De VVD stelt de mogelijkheid tot evaluatie van de werking van bovengenoemde wet zeer op prijs.

Hiernaast zijn nog enkele kanttekeningen van belang.

Voor de VVD staat bij deze regeling het belang van een effectieve bestrijding van de jeugdwerkloosheid voorop. Hierbij wijst zij tevens op de mogelijkheid van een wettelijke regeling van een minimumuurloon voor jeugdigen teneinde de beloning voor het gedurende een aantal uren verrichte werk vast te stellen. Bovendien is de VVD van mening, dat het van wezenlijk belang is voldoende onderscheid aan te brengen tussen enerzijds de hoogte van een uitkering voor werklozen en anderzijds de hoogte van de beloning in het kader van de gecombineerde overeenkomst. Zulk een relevant verschil zal bijdragen aan het stimuleren en motiveren van jeugdige werklozen mee te werken aan deze bijzondere overeenkomsten en de kans te nemen werkervaring op te doen teneinde de arbeidsmarktpositie te verbeteren.

De voorkeur van de VVD gaat uit naar het sluiten van leerovereenkomsten in plaats van arbeidsovereenkomsten daar toch een zeer aanzienlijk deel van de overeenkomst zal bestaan uit onderricht. Dit wetsvoorstel geeft een compromis op dit punt weer.

De VVD legt de nadruk op een groot aantal maatregelen ten behoeve van werkgelegenheid voor jongeren, waarvan de belangrijkste hier in het kort worden vermeld.

1. het uitbouwen en als het kan verdubbelen van het leerlingenwezen;
2. het stimuleren van het plaatsen van vooral meisjes binnen het KMBO en binnen het leerlingenwezen. Zo kan bijvoorbeeld het grote probleem van de roldoorbreking mede worden opgelost door betere voorlichting;
3. het plaatsen van jeugdige werklozen in oefenbedrijfjes om hun kennis op peil te houden;
4. uitzending naar ontwikkelingslanden met behoud van een uitkering voor hogeschoolde en goed gemotiveerde jongeren ten tijde van toelatingsstops;
5. voor het bedrijfsleven en de kwartaire sector 32-uurs banen creëren, waarbij op basis van minimumuurloon wordt betaald.;
6. het creëren van mogelijkheden tot het onbetaald werken met behoud van een uitkering en werken met behulp van een uitkering.

In het geval een overigens passend scholingsaanbod wordt geweigerd, zal er sprake van een strafsancie moeten kunnen zijn. Dit is niet meer dan rechtvaardig tegenover

diegenen, die wel bereid zijn van de geboden gelegenheden gebruik te maken.

Het is van groot belang de benodigde instrumenten op regionaal en lokaal niveau te hanteren.

Tevens zal aandacht moeten worden besteed aan het bevorderen van een samenspel tussen arbeidstijdverkortings-bedrijfstijdverlenging en meer flexibele arbeidstijden.

(Voor nadere informatie: J.J. Metz; tel. 070-614911, tst. 2093.)

Afschaffing overneming premie AOW/AWW overheidspersoneel

De ambtenaren (en politieke ambtsdragers) zullen weer zelf AOW/AWW premie (13,1%) gaan betalen en tegelijkertijd daarvoor grotendeels worden gecompenseerd door verhoging van het bruto-salaris met 10% (met een maximum). Verlaging van het pensioenbijdrage-verhaal door verhoging van de verhaalvrije voet alsmede een compensatie in de sfeer van de inhoudingen.

Het gevolg van de maatregel:

- A. Het bruto-netto traject van de overheidssalarissen wordt meer in overeenstemming gebracht met de marktsector;
- B. Een besparing/bezuiniging van ruim 0,5 miljard per jaar. De beoogde bezuiniging wordt echter niet volledig gerealiseerd, omdat dit wetsontwerp te laat aan de Kamer is aangeboden.

Deze maatregel is een onderdeel van het totale pakket aan arbeidsvoorwaarden overheidspersoneel 1985, waarover eind 1984 het „bijna accoord" werd gesloten met het georganiseerd overleg. Een van de centrales (CMHA) ging echter toen niet accoord vanwege dit voorstel.

Over het totaal-pakket is uitvoerig gesproken in de Uitgebreide Commissie Vergadering van 10 december 1984. De VVD heeft zich toen positief uitgesproken over dit totaal-pakket.

Tegen deze achtergrond kan de VVD met deze maatregel als onderdeel van een totaal-pakket instemmen.

Deze maatregel op zich – dus afzonderlijk – heeft echter wel onze kritiek gekregen, vanwege het nivellerende karakter (met name de middeninkomens zijn weer de klos!).

Het oorspronkelijke voorstel van de Minister aan het georganiseerd overleg was de VVD bepaald liever geweest.

De VVD gaat node accoord met dit onderdeel van het totaal-pakket, maar het moet in het vervolg afgelopen zijn met nivellerende maatregelen. **Temeer daar de nivellering in de overheids sfeer al veel verder is doorgeschoten dan in de marktsector.**

Kortom: volgende keer zal de Minister meer waarde moeten toekennen aan de gerechtvaardigde kritiek van de organisatie van hoger en middelbaar personeel. In de toelichting bij dit wetsvoorstel staat, dat enkele centrales van overheidspersoneel (ACOP en CCOOP) deze nivellering bewust hebben nagestreefd.

De heer Van der Scheur (ACOP) doet er verstandig aan zijn kritiek op de uitspraak van Max van der Berg (PvdA) over inleveren van de middeninkomens (PvdA-congres) de volgende keer tot inzet van de onderhandelingen te maken.

(Voor nadere informatie: mr. G.B. Nijhuis, tel.: 070-614911, tst. 2854.)

Structuurschets Stedelijke gebieden (I)

De Tweede Kamer heeft hierover op 22 april jl. een eerste discussie gehad met de bewindslieden Winsemius en Brokk. Het vervolg vindt plaats op 8 mei a.s.

Onze woordvoerder Jan te Veldhuis stemde in met de hoofdgedachte van de Structuurschets, namelijk de grotere aandacht voor het bouwen in steden. De grote steden hebben een bijzondere functie in de samenleving; en die functie moet tot zijn recht kunnen komen. Hij wees er op dat hier een verantwoordelijkheid voor het Rijk ligt, zoals: stadsvernieuwing, goede infrastructuur, regionaal-sociaal-economisch beleid, bouwsubsidies, enz. Maar ook: een grote, eigen verantwoordelijkheid van de lagere overheden zelf. Een stadsbestuur zou bij voorbeeld voor allerlei soorten huishoudens een variatie aan woningsoorten moeten bieden, zodat ook in de stad een evenwichtige afspiegeling van de Nederlandse bevolkingssamenstelling ontstaat.

Vele socialistische stadsbestuurders hebben soms met hun ideologische bouwfilosofie een tamelijk eenzijdige samenstelling van de stadsbevolking en types van woningen (huur of erfpacht) veroorzaakt. Die „verpaupering” moet worden opgeheven. Onder andere door meer aandacht voor de economische potenties; door meer nadruk op het beheer; door meer aandacht voor behoud en herstel; door adequate infrastructurele voorzieningen; door een goede afstemming van wonen, werken en recreëren; en door de aantrekkelijkheid van koopwoningen. Maar, zo betoogde de VVD-woordvoerder die beleidswijziging ten opzichte van 1978 mag geen verpaupering van dorpen en andere kernen tot gevolg hebben. Juist met het oog op het handhaven van de leefbaarheid aldaar, moeten we dorpen niet „op slot doen”. Woningbouw moet dáár plaatsvinden, waar dat nodig is. En ook moet rekening worden gehouden met eerder gemaakte afspraken of met vroeger gewekte verwachtingen. Hij wees daarbij op officiële groeikernen/-steden, maar noemde ook gemeenten, die te goeder trouw op gewekte verwachtingen van hogere overheden waren ingegaan. Omdat op planologisch gebied een harde vertrouwensbasis tussen Rijk, provincies en gemeenten nodig is, past een grote wederzijdse loyaliteit. Onze woordvoerder concludeerde daarom tot een „èn-èn-beleid”. Èn meer aandacht voor de (grote) steden, èn rekening houden met sinds de Verstedelikingsschets 1978 ingezette lijnen. Een fundamentele beleidswijziging kan en mag alleen gefaseerd of getemporeerd plaats vinden. Door zo'n beleid zal de vrijheid van woonplaatskeuze ook meer worden gediend.

De VVD-woordvoerder wees ook op de vele onzekere ontwikkelingen, die de ruimtelijke indeling van Nederland ongetwijfeld zullen gaan mede-bepalen. Denk aan de informaticatechnologie; aan nieuwe telecommunicaties; aan de „computerisation” in het algemeen; aan de veranderende relatie arbeid-vrije tijd met veranderende ruimte-consumptie; aan de emancipatie, de werkloosheid, de ethnische en culturele problemen; aan het marktmechanisme; aan de migratiepatronen, enz. Hij bepleitte op dit punt een alerte overheidsbegeleiding, maar wees op het gevaar van te pretentieuze overheidssturing. Samen met het CDA diende hij een motie in om meer onderzoek op dit gebied te doen; om aldus ook een evenwichtige afstemming van stads- en plattelandsbelangen na te streven; om op globale, flexibele en eenvoudige wijze te plannen; en om daarom de Structuurschets binnen 5 jaar te herzien.

Aan het slot van zijn betoog „vertaalde onze woordvoerder deze algemene filosofie in concrete gedachten en voorstellen voor allerlei landsdelen en gemeenten.
(Voor nadere informatie: mr. A.J. te Veldhuis; tel.: 070-614911, tst. 2288.)

Structuurschets Stedelijke gebieden (II)

Tijdens de Uitgebreide Commissie Vergadering heeft mevrouw Jorritsma die volkshuisvestingsonderwerpen behandeld die niet te zeer waren verweven met planologie. Belangrijkste onderwerp was de vrijheid van woningkeuze.

Een centraal element hierin is de evenredigheid bij de toewijzing van woningbouwcontingenten aan de grote steden bij de invulling van de Structuurschets. De provincies hebben volgens de VVD het volste recht geen extra contingenten aan de grote steden toe te kennen voor sociale woningbouw als niet wordt voldaan aan de behoefte in andere sectoren, met name de vrije sector. Een dergelijk beleid is noodzakelijk om tegemoet te komen aan de woonwensen en de daarmee samenhangende vrijheid van woningkeuze. Bovendien is het goed voor een evenwichtiger sociale opbouw van het gebied. In de regeringsbeslissing (deel d van de Structuurschets) wordt daarop sterk de nadruk gelegd. Het is nooit de bedoeling geweest, dat mensen met de laagste inkomens binnen de stad wonen terwijl in de gebieden buiten de stad en de groeikernen de mensen met de hogere inkomens zich concentreren.

De provincies spelen zoals gezegd hierin een belangrijke rol. Het Rijk zegt slechts de bodemcontingenten toe. De provincie zou evenwichtige gevarieerde woningbouw in de steden moeten stimuleren en heeft hiervoor ook de instrumenten. Mevrouw Jorritsma riep de provincies dan ook op in gevallen waarin alleen aan sociale woningbouw gedaan wordt en niet in andere sectoren wordt gebouwd geen extra contingenten toe te kennen en wel in andere sectoren te laten bouwen. De Staatssecretaris was het hier volstrekt mee eens.

De VVD-fractie vond tevens, dat de hoge bebouwendichtheden niet als een botte bijl zouden mogen werken; dit om te voorkomen, dat in het stedelijk gebied te weinig gedifferentieerd gebouwd zou kunnen worden. De Staatssecretaris zei toe, dat dat ook niet zou gebeuren en dat die richtlijnen slechts op streekplanniveau gaan gelden en beslist niet op bestemmingsplanniveau.

(Voor nadere informatie: mevr. A. Jorritsma-Lebbink, tel.: 070-614911, tst. 2492.)

De Tamil-problematiek

Deze week vond in de Tweede Kamer het door de VVD-fractie aangevraagde speeddebat over de Tamil-problematiek plaats. Woordvoerder daarbij was Jan Kees Wiebenga.

Hij begon met te benadrukken dat naar de mening van de VVD-fractie dit debat veel eerder had moeten plaatsvinden, gezien de problematische ontwikkelingen rond de Tamils in ons land. De regering, maar ook de andere fracties in de Tweede Kamer hebben hierop te traag gereageerd. Helemaal onbegrijpelijk noemde hij het te elfder ure door de Kamer genomen procedurebesluit om dit debat te beperken tot de opvang van de hier aanwezige Tamils, en de justitiële en internationale aspecten pas in een later stadium te behandelen. Al deze aspecten hangen samen, zo zei hij, en hij deelde mee dat deze procedure niet de instemming van de VVD-fractie had.

Het beleid van de VVD-fractie is op dit terrein gericht op het bevorderen van de volgende maatregelen:

Justitie en Buitenlandse Zaken:

1. Er is overleg nodig met Oost- en West-Duitsland over het

Berlijnse Gat. Er zal op zijn minst enige vorm van grenscontrole in Berlijn moeten worden ingesteld.

2. De Hoge Commissaris voor de vluchtelingen zal worden gevraagd in overleg met India en Sri Lanka opvang te regelen in de regio. Daarbij is in de eerste plaats te denken aan Sri Lanka zelf (het zogenaamde binnenlandse vluchtalternatief); vervolgens aan de Indiase deelstaat Tamil-Nadu, waar circa 50 miljoen Tamils wonen. Hun taal, godsdienst en cultuur komen overeen met die van de Sri Lankese Tamils.
3. Stappen in de richting van Sri Lanka – bilateraal. De ontwikkelingshulp-relatie moet daarbij in discussie komen.

Justitie:

4. Het Ministerie van Justitie dient met spoed duidelijkheid te scheppen over de (on)gegrondheid van de asielaanvragen. Degenen van wie de aanvraag definitief wordt afgewezen – en die dus niet aan de criteria voldoen – zullen in beginsel niet in ons land kunnen blijven. Zij nemen anders de plaats in van degenen die wel voor opvang in aanmerking komen.
5. Justitie zal verder zorg moeten dragen voor een duidelijker grensbewakingsbeleid.

Welzijn en Sociale Zaken:

6. De tijdelijke opvang dient sober te zijn en met een ontmoedigende werking. Meer dan „bed, bad en brood” moet het niet inhouden. De overheid moet de opvang uitvoeren, gezien de inmiddels volledig uit de hand gelopen situatie in de grote steden. Het Ministerie van W.V.C. moet voor goede en vroegtijdige informatie zorgen, zowel naar de Tamils als naar de betrokken gemeentebesturen toe.

Notitie Tamil-asielzoekers

Inmiddels zijn twee regeringsnotities over de Tamil-problematiek verschenen, te weten:

- a) **notitie Tamil-asielzoekers** handelende over de onderdelen vluchtelingenbeleid, grensbewaking en opvang; en
- b) **notitie Sri Lanka** handelend over de onderdelen politieke ontwikkelingen aldaar, de sociaal-economische situatie en ontwikkelingshulp.

Zoals aangegeven was deze week slechts een deel van de notitie Tamil-asielzoekers aan de orde. Getoetst aan de bovengenoemde uitgangspunten gaf dat de VVD-fractie aanleiding tot een aantal opmerkingen en vragen.

In de notitie wordt officieel bevestigd dat er een enorme stroom op gang is gekomen (wekelijks $\pm$ 200 Tamils, in totaal per 1 april 1985 3275 asielzoekers). Er staat echter niets in over nog te verwachten aantallen Tamils. De woordvoerder vroeg met name naar de eventuele gezinshereniging. Duidelijkheid daarover kon Minister Brinkman niet geven. Vervolgens memoreerde de woordvoerder, dat de regering vaststelt dat „zeer velen zich (vrijwel) uitsluitend beroepen op de omstandigheid dat zij behoren tot de bevolkingsgroep der Tamils”, en dat de regering van oordeel is, dat de Tamils op Sri Lanka als groep niet zonder meer voor vervolging in de zin van het Geneefse Vluchtelingenverdrag hebben te vrezen. Hij concludeerde dat het er op lijkt dat deze „zeer velen” niet kunnen worden erkend als vluchteling. De regering onderzoekt nog of Tamils terug kunnen komen naar (bepaalde delen van) Sri Lanka: het zogenaamd binnenlands vluchtalternatief. Er is inmiddels een zware missie onder leiding van een ambassadeur in algemene dienst in Sri Lanka. Jan Kees Wiebenga drong er bij de regering op aan, om zo spoedig mogelijk na

rapportage van de onderzoekscommissie besluitvorming over de asielverzoeken plaats te laten vinden.

Hij stelde, dat de onderzoekscommissie ook over de mogelijkheid van opvang in de regio (India) moet rapporteren. De regering noemt niet de mogelijkheid van terugzending naar het land van eerste opvang (bijvoorbeeld India; West-Duitsland). Ook dat zal moeten worden overwogen. Vervolgens wees de woordvoerder op de positie van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties. Door diens verzoek aan Westeuropese landen om niet tot terugzending over te gaan heeft hij een „parapluie” gehangen boven de emigranten, en de stroom sterk doen aanzwellen. De regering dient hem van replek te dienen, indien het rapport van de onderzoekscommissie een redelijke uitslag geeft.

De Hoge Commissaris moet door de regering tevens worden aangespoord zelf de opvang in de regio te organiseren, zei de woordvoerder.

Voor wat de opvang betreft, deelde Jan Kees Wiebenga mee, dat de VVD-fractie accoord gaat met de aanwijzing van de brigade Zevenaar van de Marechaussee als administratief coördinatiepunt voor de behandeling van asielverzoeken. Met de regering stelde hij vast dat het bestaande vluchtelingenwerk niet meer in staat was voor adequate opvang van de Tamils te zorgen. Het is daarom terecht dat de verantwoordelijkheid door het rijk is overgenomen. Dat is trouwens ook gebeurd op dringend verzoek van de meest betrokken gemeenten Amsterdam en Den Haag. Al met al gaat de VVD-fractie met de voorgestelde sobere „bed, bad en brood”-regeling accoord. Deze regeling moet uiteraard een tijdelijk karakter hebben in afwachting van de beslissingen op de ingediende asielverzoeken. Wel kritiek uitte de woordvoerder op de wijze waarop de regering bezig is de regeling uit te voeren. Met de gemeenten waar de nieuwe centra komen is het overleg slecht gevoerd, genoemd werden in dit verband Arnhem en Oud-Gastel. Dit moet verbeterd worden, zo zei de woordvoerder.

(Voor nadere informatie: mr. J.G.C. Wiebenga, tel.: 070-614911, tst. 2092/3114.)

Uit het Europese parlement

JEUGDWERKLOOSHEID

Het Europese Parlement te Straatsburg heeft unaniem een resolutie goedgekeurd van Jessica Larive-Groenendaal namens de Liberale Fractie over bestrijding van de jeugdwerkloosheid.

De voornaamste punten uit deze tekst zijn:

- Bestrijding van de jeugdwerkloosheid is onlosmakelijk verbonden met een algemeen economisch herstelbeleid;
- Daarnaast zijn in EG-verband gecoördineerde speciale maatregelen noodzakelijk. Deze maatregelen blijven echter slechts lapmiddelen als zij niet zijn gericht op arbeidsinpassing van de jongere in het normale werk. Anders zijn deze maatregelen zelfs concurrentievervalsend en dienen ze slechts om de werkloosheidscijfers optisch te drukken.
- De beroepsopleiding voor jongeren, mede gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds, moet aan quantitative eisen voldoen (opleiding voor iedere jongere) maar ook aan **qualitatieve** eisen, dat wil zeggen de opleiding dient aan te sluiten op de reële eisen van de arbeidsmarkt. Dit betekent onder andere systematisch opnemen van de

praktijk in de bestaande opleidingen en versterking van de banden tussen ondernemingen en opleidingsinstituten.

- Via de middelen van het ESF moet de jonge ondernemer worden gesteund en met technische raad en daad worden bijgestaan.
- School- en universitaire diploma's en verworven beroepsbekwaamheden dienen over en weer te worden erkend om de vrije toegang van de jongere tot een echte communautaire arbeidsmarkt mogelijk te maken.

In het debat benadrukte zij dat de Europese Gemeenschap zich niet in de plaats moet stellen van de nationale overheden maar een voorwaardenscheppend beleid dient te voeren. Dat betekent ook samen impulsen geven voor nieuwe dynamiek die onze markten moet bevrijden van de grootste vijand van de werkgelegenheid, namelijk van de huidige rigiditeit, van het gebrek aan lef om snel op nieuwe technologische ontwikkelingen in te spelen.

(Voor nadere informatie: mevr. J.E.S. Larive-Groenendaal, Europees Parlement/Liberale Parlement/Liberale Fractie, L - 2929 Luxemburg, tel.: 09352 - 43002400.)

RIJ- EN RUSTTIJDEN IN HET WEGVERVOER

Omdat de huidige regeling voor rij- en rusttijden in het wegvervoer en het gebruik van de tachograaf in de praktijk niet voldoet, heeft de Europese Commissie in het kader van gelijke concurrentievoorwaarden een nieuw voorstel terzake gedaan. De spreker voor de Liberaal-Democratische Fractie Florus Wijsenbeek vroeg zich in het debat naar aanleiding van het rapport-Marshall over deze zaak af, of zulk een regeling eigenlijk wel nodig was omdat het deze bedrijfstak die uit de aard der zaak flexibel zijn moet, te strakke en daarmee onwerkbaar regels oplegt. In Nederland zou de thans voorgestelde regeling niet aan de criteria van de commissie-Geelhoed voor de deregulering voldoen. Helaas bleek in het Europese Parlement, dat ondanks de oorspronkelijke toezeggingen afgeweken was van de voorstellen van werkgevers en werknemers in het vervoer, in de SER en de Sociaal Economische Commissie met name wat betreft de regeling van rij- en rusttijden over een periode van 4 weken. Socialisten en Christen-Democraten, daartoe aangezet door vakbondsvertegenwoordigers in hun midden, kwamen tot voorstellen die zelfs voor de chauffeurs onacceptabel zijn. Zo was namens de Liberalen in samenwerking met de SGP-er Van der Waal, oud-directeur vervoer van ESSO een amendement ingediend dat een verplichte dagelijkse rusttijd van 12 uur aaneengesloten terug wilde brengen tot 8 uur. Dit amendement werd door de grote coalitie verworpen. Toen bleek dat het Parlement aanzienlijk verder ging dan de toch al strakke regels van het nieuwe Commissievoorstel heeft de Liberale Fractie in zijn geheel tegen dit voorstel gestemd.

(Voor nadere informatie: mr. F.A. Wijsenbeek, Postbus 11581, 2502 AN Den Haag, tel. 070-647447.)

EUROPESE UNIE

De voorstellen om het functioneren van de EG te verbeteren, onlangs gepubliceerd door een comité onder leiding van de Ierse senator James Dooge, zijn door het Europese Parlement positief ontvangen. Het Comité-Dooge stelt onder andere voor het gebruik van het veto in de Raad van ministers drastisch te verminderen, het Europese Parlement meer bevoegdheden te geven, en een Europees veiligheidsbeleid te ontwikkelen.

Sprekend namens de ELD-fractie riep Hans Nord de Raad van ministers op, de Milaanse topconferentie van juni

tot een succes te maken. Dan moet immers worden besloten een intergouvernementele conferentie bijeen te roepen, die de voorstellen-Dooge en het ontwerp-verdrag Spinelli in bindende afspraken moet vertalen. De conferentie moet dus een duidelijk omschreven mandaat krijgen. Zo niet, dan worden de harmonieuze klanken die Europa thans laat horen (uitbreiding Spanje en Portugal, besluit over verhoging eigen middelen), en die nu het karakter hebben van een onvoltooid symphonie, geen voltooid kunstwerk, maar een kakofonie, aldus Hans Nord.

(Voor nadere informatie: dr. H.R. Nord, tel. 09/32.2.234.211.1.)

MENSENRECHTEN

De Europese Liberalen hebben hun reputatie als voorvechters van de rechten van de mens in de aprilzitting van het Parlement kracht bijgezet. Het parlement nam een liberale motie aan, waarin het de Bondsrepubliek Duitsland oproept het komende bezoek van de Paraguayaanse dictator Stroessner te annuleren. In deze motie, ingediend door Gijs de Vries, Simone Veil, Karel de Gucht en Jas Gawronski, overweegt het Parlement dat het regime in Paraguay voormalige nazi's bescherming biedt, zoals de Auschwitz-„arts" Mengele, actief is in de internationale drugshandel, en op grove en stelselmatige wijze de mensenrechten schendt.

De ELD-fractie geeft met dit initiatief steun aan de Duitse liberalen, die met het bezoek van Stroessner, die op initiatief van de Beierse CSU officieel zal worden ontvangen door Bondskanselier Kohl, buitengewoon ongelukkig zijn. Het Paraguayaanse regime wordt bovendien opgeroepen haar politieke gevangenen vrij te laten en martelingen te staken.

Een zelfde oproep richtte het Europese Parlement, opnieuw op liberaal initiatief, tot de regering van Zuid-Afrika. Reagerend op de recente onlusten in Uitenhage nam het Europese Parlement een motie aan van de liberalen De Vries, De Gucht en Veil, alsmede conservatieven en Christen-Democraten. In deze genuanceerde verklaring betuigt het Europese Parlement steun aan het plan om gemengde huwelijken toe te staan, maar waarschuwt het de Zuidafrikaanse autoriteiten dat het huidige beleid, met name de pasjeswetten en het onthouden van politieke rechten aan de zwarte meerderheid, alleen die extremisten in de kaart kan spelen die de ene vorm van onderdrukking willen vervangen door de andere.

(Voor nadere informatie: drs. G.M. de Vries, Postbus 11613, 2502 AP 's-Gravenhage, tel.: 070-647447.)

TERRORISME

In het Europese Parlement heeft ELD-fractievoorzitter Simone Veil zich veelvuldig hard gemaakt voor een effectieve en harde aanpak van het terrorisme. Na de recente moorden door de Rode Brigades en de Maffia in Italië, en de aanslagen op de Joodse Gemeenschap, Noordafrikanen en persorganen in Frankrijk, nam het Europese Parlement in april een scherpe motie-Veil aan, waarin het zich tot tolk maakt van de verontrusting onder de Europese burgers, die zien dat de bevoegde ministers wel informele ontmoetingen organiseren, maar nog altijd geen coherente en concrete maatregelen hebben genomen om het terrorisme doeltreffend te bestrijden. In mondelinge vragen aan de ministers van Buitenlandse Zaken drong Gijs de Vries aan op spoedige ratificatie door alle lidstaten van de Europese Conventie inzake bestrijding van terrorisme.

(Voor nadere informatie: drs. G.M. de Vries, Postbus 11613, 2502 AP 's-Gravenhage, tel.: 070-647447.)